

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Provincies un mes 0'25 Ptas.
Estranjer un any 6'00 "
Número corrent 5 cents.
No retornam ets originals.

Direcció y Redacció: Arabí 6--pral.
Buzón: Kiosco de G. Lirola.--Borne

FOCH Y FUM

SETMANARI BILINGÜE INIMICH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ

Molt interessant per tots⁽¹⁾

Comunicam a n'es nostros lectors, que D. TONI ROTGER propietari de s'imprenta d'es carré de San Pedro Nolasco N.º 7, mos ha fet UNA TRASTADA, y, participam a n'ets impresos, que mos ha comés UNA BURRADA.

Cuant sa comprometé amb noltros, no volgué firmar cap document, perque digué que *ets homos domes tenen una paraula y com que ell no l'ha cumplida, mos resulta que no es homo.*

Hay apodos que parecen nombres de pila.

Cloguerem es tracto y quedarem compromisos de preu y tirada, però com que es gremi d'impresos ha demanat es 10 per 100 d'aument (que es molt just,) m'ho comunicá contestantli jo que: *maldement es tracto estás fet, porque pogués cedi sa justa petició, li aumentaria es 10 per 100 demunt sa ma d'obra que trabayás a n'es setmanari, contestanfmé que no es conformava y que volta li aumentás es 20 per 100 demunt 25 pessetes.*

¿Que vos pareix? Lo que es s'enveja y s'egoisma!

Perque es trabayadòs demanen un 10 per 100, ell també com a propietari demana un altre tant.

Fati axó present, perque es lectors dispensim unes cuantes setmanes fins que hajem posats es peus plans referent a s'asunto d'es papé, perque ets impresos sàpigam, que si en ROTGER no concedeix sa petició, no es per culpa d'es parroquians, tota vegada que integro li cedím a ell s'aument, y a n'es que necesitin trebais d'impresa, los advertim que si van a caseua, pagaran es 20 per 100 d'aument o sia es 10 p'ets impresos y es 10 per el niñon bonito.

Berigut, Berigut,
qui va neixa ase
morirà oreuyt.

JORDI MARTI ROSELLÓ Directò de «FOCH Y FUM»

¡ADIOS CARNIVAL!!

Pochs dies los queden a ses mascaretes que son famalletes de gust especial.
¡Adios caramellos! ¡Adios fadrinards!
¡Adios richs veyards! ¡Adios Carnaval!

¡Adios balls de máscara! ¡Adios alegría!
Ja está a s'agonia es delit triunfal.
Ja vé sa corema, es dijunis venen y no s'entretenen..... ¡Adios Carnaval!

Ja desapareixen aquells *fapadillos* que fent paparillos sembraven es mal.
Veureu p'és Novembre que es cuant tot rebenta com la jent aumenta.., ¡Adios Carnaval!

Sa viudeta alegra que are va a sa fonda, llevó ferá bona com es natural.
Veurrá D. Fulano que l'ha convidada y dirá endolada... ¡Adios Carnaval!

Sa vehinada verja que amb s'anit fojia y la devertia es ball infernal, anirà a l'iglesi y enlloch de caretta, durá sa manteta... ¡Adios Carnaval!

¡Adios polkas, valses, fox-trots y mazurkas!
¡Adios nines turcas que derramau sal!
¡Adios, oh confetti! ¡Adios serpentines!
¡Adios bellas nines! ¡Adios Carnaval!

ES MASCLE ROS

(1) (Tot axó son varitats que estich dispost a sostendre-les allú hont sia y a sa persona que sia.)

D. Manuel Salas y D. Juan March

He aquí dos seres distintos.

Ambos poseen invidiable y semejante capital, pero no semejantes sentimientos.

Cuando D. Manuel Salas hizo las «casas para pobres», no pocos fueron los que profetizaron si dicho señor planteaba un nuevo negocio para sacar jugo de la masa explotada, pero debemos felicitarnos de que no haya sucedido así, y si aquello se decía, era porque se ignoraba que hubiera de surgir un *D. Juan de tal renombre* que iba a eclipsarse con los buenos sentimientos de D. Manuel.

En la pasada sesión y a propuesta del Sr. Obrador, se acordó constara en acta la satisfacción del Ayuntamiento, por el hecho que realiza D. Manuel Salas, haciendo expender aceite de sus propiedades, a precios económicos.

¿Porqué no hace lo propio D. Juan March, con otras substancias que están a su alcance y se hará merecedor de los aplausos que hoy tributan al Sr. Salas los representantes del Pueblo y el Pueblo en general?

Con la compra y venta de las acciones de la «Isleña Marítima», puede que D. Juan March ganara intereses materiales, pero sobradamente ha visto que moralmente, perdió mucho más y como prueba, ahí vá un botón de muestra:

La carta que publicó D. Juan March, después de desfilar ante la vista de *los poderosos* y ser oída por *los menesterosos*, ha rodado hacia el mudo abismo, sepultándose en el desprecio.

Nadie ha recogido su eco y siendo así, o no hay desinterés ni patriotismo, o no hay quien se fie de las proposiciones del firmante.

J. M. R.

Nadal Ferrer

Conquistador, 16—Palma

Ven billars anivellats de madera superió de bon paño son forrats, barato y garantisats, si no heu creis visitauló.

Brou de Carnaval

Estirada de nás com sa que hem pegá sa pejesa rústica disape a «La Protectora», crech que no l'han pegada a cap móoc d'endiot per férlo torná jueu.

Entusiasmát ja l'he abrahonada y venga beure y mes beure.

Entrám a n'es salón y balla que ta balla, però ballant es fox-trot cuant amb so jonyo l'alsava, sovint el me copetjave sa payesa amb un garrot.

—¿Que pestes dus aquí devall? (Li pregunt.)

—O no saps tu que ses pajeses rústicas filam?

—No saps que es axó?

—Si no m'ho dius....

—Axó és es fuis.

Tranquil vajj seguí ballant, y desitjant sobre qui era ella, la m'henc duc a sopá, però per cap manera es volgué llavá su caretta.

—He de veni a dormí amb tu Emilia.

—Porém aná a cameva, però t'haurás d'aconhortá entrá per derrera, perque per devant, mumare no heu vol.

—¿Y axó?

—Perque.... mumpare te es cuarto apropi d'es portal y s'hen temaria, y te un jenit....

Despues d'atravessá carrés y mes carrés, arribarem a caseua y prengué per derrera o sia p'és corral. Feya fosca y estave jo disposit a tot; duya amb ses mans un guinevet, per si s'hompare s'hen temia, clavarley tay de mánich. No sé com pestes vā essé, que

Directò, Administrado y Propietari
ES MASCLE ROS

(Tirada: 3000 exemplars)

paupant dins s'oscuridad, li vatj clavá es guinevet a ella y qued estorat cuant toch es mánich....

—¡Emilia! ¡T'he atravesada!

—¡Calla que et darán es sús!

—¡Matem! ¡Per tu estich xiflada!

—Toch es mánich.

—¡Pesterada!

—Lo que tocas tú és es fus.

Per sobre cert lo que allá passave, vatj encendre un misto, y efectivament vatj veure que:

Sobre sa guinevetada

ella temia rahó,

emperó sa desfressada

no era Emilia ni nada

era n'Emilio es pintó.

CAP VERJO

¡VIVA ES BARBÓ!

S.º D.º d' es populá setmanari FOCH Y FUM.

Molt Sr. nostro: Temps fa que admirám sa generosidad d' es nostro conciudadá Es BARBÓ INQUERO.

Sabém noltros, que degut a n' Es BARBÓ, es poble pagano sa preocupa en veure com tractan de administrá el fondo comú es nostros administrados, assistint a presensia setmanalment las sesions d' es nostro Ajuntament.

Sabém també noltros, que degut a sa protesta d' es poble iniciada pes mateix BARBÓ, deixá es nostro Ajuntament sensa efecta s' acuerdo de ASESINÁ sa plassa d' es bestia emplasant a n' es seu Centro Sa Cortera cuya construcció a nes pareixa va per bon camí, y te trasas de que siga un fet, a sert solà bestant centrific y sedit a n' es nostro Ajuntament, gratis.

¡Son tantas ses cosas que sabem, totas ellás degudas a sa intervenció des Barbó!

Per totas ellás es per lo que avuy a vosté S.º Directò acudim, suplicantli alenti es mentad BARBÓ y sapi que a n' es seu costat està; itota però total sa part sana Inquera sa qui cla y llampant clama: ¡VIVA ES BARBO INQUERO!!

Gracias antisipadas y mani feines a n' es seus fiels amichs y admirados FOCH Y FUMEROS= A. R.= M. V.= J. F.= F. L.= J. P.= J. M.= A. C.= D. R.= R. B.= A. A.= P. S.= D. A. Segueixen ses firmes.

Un comentari

Desde fá molt de temps es *Barbó Inquiero* va demonstrant que es un incansable batalladó, que diu sa veritat y no amaga sa cara; per lo mateix es, que donam cabuda a ses anterios retxes, sense demanarli permis, ja que estam segús que si l'hey demanam no mos ho comportarà per lo modesta que es sa seua persona, però sa tracta d' un riesgo de justicia y per fe justicia, noltros no demanam permis a ningú.

FOCH Y FUM

Brancas d' Alaró

A n' es fiy d' es Llanate

Mos felicitam de mantení correspondencia amb un atlot tant simpàtic que es dirigit p'ets acertats conseis de s'hompare.

Contestant a n' es teus desitjos de lletjí cualca novela de sa tant desitjada Biblioteca, ta feim a sobre que aquesta Biblioteca es una historia que publicarém oportunament y es tant desitjada, com desprecuada sa persona que fou cap y causa de que la mos concedissen y are no cumpleix sa paraula. Sempre lieu fa axí.

T'hompare á pçs d'essé instruit, aquesta vegada s'ha equivocat ja sia perque ta troba jove ó perque te altres compromisos, no t'ha volgut declará que sa llenya política es mes bona d'estellá que s'altre però n'cesiten tescóns marca *Civismo* y sa massota d' es *Separació* manejada p'és brás de sa *Voluntad*. Son eines de nova invenció y s'hom que les manejta, ha d'està segú que no l'han d'estirà p'és jach.

Aquesta feina sa pot pendre escarada, però per dà resultat, han d'essé molts que hey han de trabayá y si es teu veyet mos vol per companeros, li asseguram que no som vagos y obtendrémos p'és medis legals, castigant s'abús, sa tant desitjada

BIBLIOTECA

NOTA.—Es trast que hey havia aquests dies, reguladó de patates y arrós, ja se acabó el carbón.

¡Tot acaba igual! ¡Mal viatje qui n'és causa!

Bartomeu Gay & Pintó

Per carros y carretóns
pintats sense cap descuid
preus amb bones condicions,
heu d'anà y fora rahóns:
Plassa Sant Antoni, 8.

Fumassa d' Artá

Parlarém d' acaparadós com vos diguerem.
Comensant per sa Conquista de Mallorca, el Rey
en Jaume, acapará tota s' Isla.

Referent a subsistencies no mos basteu es d' es
poble, sinó que venen es *Gaballins* y amb tot es despo-
tisme, pagan s' industria axí com los dona la gana y
noltros tant tranquil.

Altres acaparadós tenim que son es *bon dia tengas*
qui venen a passá s' estiu, acaparen es dobbés, s' han
tornen a sa Capital y *hasta la vista*, Y si no mos afican
sa guinaveta, es porque quedam sense sanch.

Mos trobam amb Carnaval y no porém fé balls de
máscara, porque entre catòlics y empessaris de te-
atre, mos tenen acaparats es locals y que sa ballí a sa
Plassa que es gran (si no l' acaparen a bossins.)

Fa uns cuants anys que el Pare Serra, mos acapará
sa *Rua* y cridava: / Viva s' ase! y sempre tant tranquil
y hasta n' hi ha haguts que per dà broma, acaparen
una garrotada estil de matà un cuui. (1)

Noltros mascles, volém acapará una famella y sa
famella un mascle p' es seu manasté y tuthom acapara
y hasta noltros que criticam ets acaparadós, ajudariem
a n' en *Bañeta Verda*, per si volgués acapará sogres.

D' INCA**«ES BARBÓ INDISPOST»**

Bén volguds lectos: Degud a fort catarro y ten-
guend es bras dret atacat de REUMA, me va esser
impossible assistí dimars p' sad a sa sesió, per lo que hey
hagué algún malisiós qui s' atreví a di: (paraulas tex-
tuals:) — *Ja mos han comprat Es Barbó*.

Perdon tal atreviment y dich que Es Barbó sagueix
y seguirá sa ruta que te marcada desde un principi; tod
aqueil qui surti de botedó, será per mi posad a sa vin-
dicta pública com també tod aquell que obri com a pa-
triofa será per mi ensalsat.

Per avuy dispensauem lectos si som breve, pero
estig estodian es palpitand asunto de sas subsistencies
y a la brevedad parlarém clà y llampant.

Servido vostro.

LLORENS BELTRAN (*Barbó*).

NOTA.—Teng sa satisfació de dirvos, que parti-
cularment vatj parla en dos individuos de sa junta d'
obras y es mateix Señor Noguera manifestá que no ha-
viam de mirá tant prim y que tod s' arreglaría añadint
que sas manifestas de sa mestresa Esperanza «que
es Señor havia autorisad sas obras clandestinas d' es
Carre de Comers» eran falsas y jo insistes en que
ses obres denunciades p' es Consejal D. Pedro Ferrer,
son ilegals y que de no ferna cas es nostro Ajuntament,
a la brevedad anirà denuncia per escrit y arribaré un
poch mes enfora pués si es nostro Consistori no hen fa-
cas; a proposit axisteixan Tribunals de Justicia.

BARBÓ

ESTELLICONS**De Son Servera**

Presidit p' es gallardo D. MATEU FERRER, dia 27
de Jané, a n' es Teatre Vives, tengué lloch es concurs
de *belleza-femenina-Senserverina* ahont hey prengue-
ren part ses famelletes de quinse a trenta Pascos.

S'elecció sa fé bain de votació, resultant elejides:

1.er premi: MARIA DE «FEXET» . . .	55 votos
2.on id. MARIA «BESSONA» . . .	57 »
3.er id. SEBASTIANA «MORA» . . .	25 »

Amb so tercer premi, hey hagué tres *empates* figura-
rant es nom de Margalida «Monjita», Maria «San-
sona» y Sebastian «Mora», però com sa junta sabia
que sa primera sortia per empeño y sa segona per com-
pra de vots, per desempeny, donaren es tercer puesto
a Sebastian «Mora».

Es poble alarmat visitave ses cases de ses *bellezas*
premiades, ahont era obsequiat *con habanos y pastels*.

Amb aquest concurs, heuran mort; «El Orgullo de
Albacete» y «El Asombro de Damasco», mentres que
heurá nascut, «El Orgullo de Son Servera» y «El
Asombro d' es SERVARINS» y ja que es jovent mira
amb mes bons uis ses elejides que ses altres.

Si algú sa buixaca es grata
ses tres deidats guardaré
y les mos admiraré
e dins un escaparate.

(1) (Sino que heu diga mestre Perico y en Bielet.)

De Manacó

Na Martina juntament amb ses seues vahinadas, es
lo que sa diu una sobresaliente per tayá un sayo. S'al-
tre dia passá per devant elles, un senó d'aquells ele-
gants y sense llana p' es clotell, el cual cuant va veure
tant de famellum, sa posá a cantussá es «Ven y Ven» y
amb sa poca-vergoña corresponent, na Martina li diu:
— Esperém; ara vendré.

L'homo comprenguent sá guasa, li doná les gracies
amb solfa plana, per lo que na Martina quedá tota
asustada y afejí dirijintse a ses vahinades:

— Ell aixó; (dirijintse a n' es senó), mes que un ase
ja pareix un gorá. (Y diu es senó):

— Si he bramat dispensamó
que es per jo alegría entera
cuant contesta una somera
a n' es meu bram superió.

Vara**Entre Bailófilos**

Sortien en Patr y en Pera de s' «Asistencia Palme-
sana», sostenguent es siguiente diálech:

— Ja dich que sa *Peluda* barriná tota s'anit y no
pogué lográ res.

— No la mirava una atlota axí.

— Heu va prová de tota manera, però no consegui
lo que es proposava.

— ¿Y que es proposava?

— Lo mateix que aquelles catalineres que trobaren
barrinant demunt sa portassa d' es Teatro Victoria.

Mogut per sa curiosidad, vatj preguntá de què sa
tractave y vatj quedá *perplejo* cuant ma digueren que
sa *Peluda* aquesta, es una vahinada que sa pared d' es
seu quartu dona a dins s'escena d' es teatre de s' «Asis-
tencia Pálmesana», y per veure es ball d' *apache* que
feren dijous de s' altre setmana, amb una barrina va fè
tres forats a sa paret, però com que hey havia una fe-
la, cuant se barrina arribava a n' es forro, cedia y no
poria atravesar. Fé un altre forat y un altre, però
sense resultat y are cuant llevaren sa tela, veren es
tres agujeros que sa *Peluda* havia fets barrinant di-
jous a vespre.

— Lo que es sa curiosidad! Tot sa fa per un forat!

L'hondemá, tothom anava a aficá es dit dins es fo-
rats de na *Peluda*, y acto seguido li feren una sere-
nata, y amb sa música de Sa Ximbomba ja no sona, li
cantaren aquesta cansó:

— Sa *Peluda* es caparruda
y es seu intent no lográ.
Tota s'anit barriná
y no vé es ball sa *Peluda*.

Cansó populá

Sense manifestarmós quina música aplicarlí, dedica-
da a n' es mariners mallorquins y trabayadors d' es
Moll, hem rebut aquesta cansó:

— Si vás a n' es carré de Sant Miquel.

— ¡VERIGUT - VERIGÜEL!

Trobarás un panteón de mármol fi.

mármol que te fá ganes d' escopí...

— ¡VERIGUT - VERIGÜEL!

Y a un recó deixari
s' aigo que no es d' el Cel
que no es d' el Cel.

— ¡VERIGUT - VERIGÜEL!

D' Inca

— Amb quines mans esta sa Justisi!

S' altra setmana cau desgrasiada y llastimosament
un Señor Sacerdot y ja difunt com publicament sa diu,
lo condueixen en camilla a ca-seva diguentse publica-
ment també que no se li va fer sa autopsia.

Aquesta setmana es engrumát un trebeyadò, mor a
n' es dia siguiente y autopsia al canto.

La Ciudad Inquera presensiant tanta desigualdad,
fent comentaris y Vira LA PEPA,

Asistencia Pálmesana

Un aplaus a n' es president D. Jusep Alonso Cuen-
ca, es qué amb tant bon acert organisá es ball apache
que sa fé dijous dia 51, ja que alló va esser una cosa nova,
que demostrá es bon gust d' es que hey collaboren y s'importancia que dosarrolla dita sociedad.

Entrá dins es salón, era lo mateix que penetrá dins
un soterrani que minat de gollos esperaven assaltá es
primé que fes renou de moneda. Es tipichs lletreros,
realaven s'acte.

— Visca es bon humó! Visca es bon gust! Visca se
idea! Visca s' «Asistencia Pálmesana» y ets entusiastes
que tai realce li donen!

D' Artá

Na Bet, enseñava en Toni de fe calseta; un dia es-
caparen un punt, en Toni el cuñí amb sa guya, sense
volé va picá na Bet y com que sa guya devia estar en-
verenada, resulta que sa picada s' infla y en rebenta
no se sap lo que sortirá.

Na Bet plora y sa mare l' aconsola diguentli: — No
ploris beneitota que ja tens denou anys; jo cuant era
jove hem sussehi lo mateix, y ja hem veus, tant tran-
quila y consolant es resultat d' es punt escapat.

— Pobre Bet que aviat li diré madó Bet!

D' Esporles

Estant a sa derrera setmana de Carnaval, ses atlo-
tes per divertirse determinaren fe un ball d'aferrat en
el cual invitaren a varios joves de es que pretenen molt
de barrals buits. Com que aquells joves tenien ganas
que se parlás d'ells no ni va compereix cap ni un.

Essent lloros, sempre hen volen fe alguna de ses
seves per demostrar sa seva poca graci per no dirls un
altre cosa. Però aquesta vagada es contes les sortien
errats perque alguns d' ells hey tenien se seva adorada
y despues de have sopat com que anaren totes ellas a
n' es cine juntament amb sos pollos que anaren a n' es
ball y los toca un bon mirá! Ah lloros que heu sou de
beneits! Sou mes torpes que una pestenaga. Ja hem
sebut que no anareu a n' es ball perque no vos agrada
lo que solet menjar per desembefá y molt bé sabreu que
allá n' hi havia. Sabeu que es lo que hay havia? Ido un
bon rave.

Teatro Lirich

Ja acaba sa Compañía
que ha agradada á tot moment
y sa que de cada dia
ha mogut molta mes jent.

Iuvitacions

D. Toni Alcover Maspons, mos saluda y convida á
n' es ball de máscaras que exclusivament p' es socios
celebrarà s'important Sociedad «La Protectora» diu-
menje dia 10.

Amb atent B. L. M. D. Pau Gelabert President de
sa mútua Sociedad «La Unión», també mos invita á n' es
ball de socios que celebrarà á s'espacis local d' es
Teatro Victoria disape dia 9 d' es corrent á les nou
d' es vespre.

Agradam ambas atencions.

Carré Conquistador N.º 16

Qui desitja un bon billá
y no vulga pagá el pato
el pot aná a revisá;
un poquet usat está
emperó el venen barato.

Couplets de FOCH Y FUM**Es teu retrato**

Música de «Molinos de Viento» (Romanza de s'oculista)

Tens d'òliba sa mirada
y ses canes de perilo
sa cara tens de penada
y oreyes just un platillo.

P' es devants molt poch m' agrades
y t'avorresch p' es derrees,
rebentas amb canonades
y brames just ses someres.

Tens sa llengo,
tens sa llengo molt terrible
y ets Pepa, flastomadora.

Gran pandero
xiflada p' es carabinero.

Ets moixa repinadora.

No tens vergoña a sa cara
y amb ses plorayes m' empipes,
diguent que vas a esser mare
y jo no vuy tals xaripes.....

!Arruix!.....

ES MASCLEROS

Couplet per la setmana qui ve: «SA MAS-
CARETA». Música de «La Modistilla».

Endevinaya

D' aigo no hem poren omplí
y amb jo molts van carregats.
Torn vey y abáns de morí
tot lo que perd son forats.

(Sa solució, la setmana qui ve)

Solució a s' endevinaya passada: S' aigo de pluja.
Aviat sa publicarà Lo que son ses famelles.
Preu 10 centims.